

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
3.Bhar.405/2014/5. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, 2015. év január hó 28. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a védő másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2014. év szeptember hó 17. napján kelt 23.Bf.VI-VII.5525/2014/21.számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy 1 rb. magánokirat-hamisítás vétsége tekintetében a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.VI-VII.20.813/2013/10. számú elsőfokú ítéletének hatályon kívül helyezését és e bűncselekmény miatt indult büntető eljárás megszüntetését mellőzi.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság előbbi számú ítéletének 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségében történő bűnösséget megállapító rendelkezését szintén mellőzi.

Egyebekben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2013. november 27. napján kihirdetett 3.B.VI-VII.20.813/2013/10. számú ítéletével a vádlottat folytatólagosan elkövetett csalás büntette (1978. évi IV. törvény 318. § (1),(2) bekezdés c) pontjára figyelemmel (6) bekezdés b) pont) magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276. §) és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276. §-a) miatt mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül 4 év 4 hónap fegyházbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, a magánfél polgári jogi igényéről, valamint az eljárási illeték megfizetéséről.

Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett védelmi fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2014. év szeptember hó 17. napján kihirdetett 23.Bf.VI-VII.5525/2014/21. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az 1 rb. közokirat-hamisítás vétsége tekintetében hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt indult büntető eljárást megszüntette. Az 1 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének jogszabályi alapját helyesbítette az 1978. évi IV. törvény 276. §-ára. A vádlottal szemben kiszabott fegyházbüntetést 3

év 6 hónapra, a közügyektől eltiltást 4 évre enyhítette. További bűnjelekről rendelkezett, illetve mellőzte az ... Kft. részére történő kártérítésre és az eljárási illeték megfizetésére vonatkozó első fokú rendelkezést. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott védője jelentett be fellebbezést a vagyon elleni cselekmény üzletszerű minősítésének megállapítása miatt.

A védő a nyilvános ülésen tartott felszólalásában mindenekelőtt kifogásolta az elsőfokú bíróság minősítő tevékenységét, mivel - nézete szerint - az elsőfokú bíróság ítéletében sem a csalás tényállási elemeit, sem a minősítő körülmény indokait nem részletezte. Sérelmezte 1. sz. tanú tárgyaláson történő meghallgatásának elmaradását. Érvelése szerint a tanú meghallgatásával vált volna megválaszolhatóvá az a kérdés, hogy a kitöltetlen okiratok milyen módon kerültek a vádlotthoz. Vélekedése szerint a csalás tényállási elemeinek megvalósulása esetén sincs alap az üzletszerűség megállapítására. Másodlagosan a vádlott bűnösségének kimondása esetén az elmaradt tanú meghallgatását kérte.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.1037/2014/1. számú átiratában a Fővárosi Törvényszék ítéletének megváltoztatására, az 1 rb. magánokirat-hamisítás vétsége tekintetében a megszüntető rendelkezés helyett a bűnösség megállapításának mellőzésére, egyebekben a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a terhelt bűnösségét a valótlan adatokat tartalmazó önéletrajzzal kapcsolatban megállapította. Érvelése szerint a terhelt által csatolt önéletrajz nem minősül a Pp.196. § (1) bekezdésében foglalt magánokiratnak, ezért a hamis adatokat tartalmazó önéletrajz felhasználása sem meríti ki a hamis magánokirat felhasználásának a vétségét. Felfogása szerint ezzel a körülménnyel hozható összefüggésbe, hogy sem a vádirat, sem a végindítvány nem minősítette a terheltnek ezt a magatartását. Tényállási elem hiányában tehát nem valósult meg bűncselekmény, ezért az ügyészség nem kívánta a terhelt büntetőjogi felelősségre vonását, következésképp törvényes vád hiányáról sem lehet szó. Emiatt - nézete szerint - a másodfokú bíróság helyes rendelkezése az lett volna, ha a magánokirat-hamisítás vétségével kapcsolatos bűnösséget megállapító rendelkezést (hatályon kívül helyezés és a büntető eljárás megszüntetése helyett) mellőzi.

A harmadfokú bíróság a védelmi fellebbezést alaptalannak találta, ellenben maradéktalanul osztotta a fellebbviteli főügyészség indítványában kifejtett véleményt.

A harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül a Be. 387. § (1) bekezdése értelmében abból a szempontból, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetve a másodfokú eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

A harmadfokú bíróság a jogorvoslati kérelmekkel sem támadott tényállást mentesnek találta a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól. Erre figyelemmel az a Be. 388. § (1) és (2) bekezdése értelmében irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

A felülbírálat során megállapítható volt, hogy az eljárási szabályokat mind az elsőfokú, mint a másodfokú bíróság megtartotta.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Budapesti VI-VII. Kerületi Ügyészség vádirata tartalmazta a valótlan tartalmú önéletrajz benyújtásának tényét, mindössze a cselekmény jogi minősítése maradt el. A bizonyítási eljárást követően az ügyészség vádbeszédében nem tett olyan nyilatkozatot, amellyel a hamis önéletrajz benyújtásával kapcsolatban kívánta volna a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását. Állásfoglalása szerint a bíróságot kötő vádirati tényállás a hamis önéletrajzra vonatkozóan nem tartalmazza az elkövetési időt, sem azt, hogy az önéletrajz mely adatai, és miben hamisak, csupán a valótlan adatok körére utal. Érvelése szerint a hamis önéletrajz kapcsán az ügyészség nem kívánta a vádlott büntetőjogi felelősségre vonását. E megállapítás ellenére úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el, ezért a Be. 373. § (1) bekezdés 1/c. pontja alapján a magánokirat-hamisítás vétsége tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt indult büntető eljárást megszüntette.

A harmadfokú bíróság nézete szerint tévesen értékelte a másodfokú bíróság a magánokirat-hamisítás vonatkozásában a vád törvényességének hiányát.

Az okirat egy olyan dokumentum, amely joghatás kiváltására alkalmas. Az okiratoknak egy speciális fajtája a magánokirat, amelynek fogalmát az 1952. évi III. törvény Pp. 196. § (1) bekezdése határozza meg. Eszerint magánokirat az ellenkező bebizonyításig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el, feltéve, hogy az alábbi feltételek valamelyike fennáll:

- a) a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta;
- b) két tanú az okirat aláírásával igazolja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el; az okiraton a tanúk lakóhelyét (címét) is fel kell tüntetni;
- c) a kiállító aláírása vagy kézjegye az okiraton bíróilag vagy közjegyzőileg hitelesítve van.
- d) a gazdálkodó szervezet által kiállított okiratra ;
- e) az ügyvéd által készített okiratra;
- f) elektronikus okiratra vonatkozó előírásokat tartalmazza.

A nyomozati iratok 45-47. oldalán elfekvő vádlott által felhasznált dokumentum nem felel meg a magánokirat fent írt kritériumainak. A kiállító ugyanis az okiratot nem

saját kezűleg írta, az aláírás is hiányzik róla, illetőleg a kiállító aláírása bíróilag vagy közjegyzőileg sincs hitelesítve. A géppel írt irat nincs tanúkkal aláíratva, ügyvédi ellenjegyzés sem szerepel rajta. Az önéletrajz önmagában nem tanúsítja az abban foglaltak valóságát, alkalmatlan annak bizonyítására, hogy a munkavállaló az abban írt végzettségekkel rendelkezik.

Vitathatatlan, hogy mind a vádiratban, mind a tárgyaláson előterjesztett végindítványban elmaradt a terhelt fenti magatartásának a minősítése a valótlán adatokat tartalmazó dokumentum felhasználása körében. Ez a hiányosság azonban nem az ügyészség mulasztására, hanem arra a körülményre volt visszavezethető, hogy tényállási elem - magánokirat - hiányában a bűncselekmény nem valósult meg. Az önéletrajz ugyanis nem tekinthető magánokiratnak. A terhelt által szerkesztett valótlán adatokat tartalmazó önéletrajz benyújtása a ... Kft. felé tehát nem meríti ki a hamis magánokirat felhasználásának a vétségét. Az ügyészség e körülmény miatt nem kívánta a terhelt büntetőjogi felelősségre vonását, következésképp törvényes vád hiányáról sem lehet beszélni.

Tévedett tehát a másodfokú bíróság, amikor az ezzel kapcsolatos magánokirat-hamisítás vétsége vonatkozásában törvényes vád hiánya miatt az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt indult büntető eljárást megszüntette. A helyes eljárás az lett volna, ha mellőzi a magánokirat-hamisítás vétségével kapcsolatos bűnösséget megállapító rendelkezést. A harmadfokú bíróság ezért ennek megfelelően határozott.

Az elsőfokú bíróság nem tévedett az egyéb - a vagyon elleni bűncselekmény, illetve a folytatólagosan elkövetett közbizalom elleni - bűncselekmény megállapításakor, illetve minősítésekor.

A harmadfokú bíróság maradéktalanul osztotta az üzletszerűségere vont jogkövetkeztetést. A vádlott két különböző napon, 2009. év december hó 7. és 10. napján összesen 5 alkalommal utaltatott saját számlájára jogosulatlanul nagyobb összegeket. Ez a magatartás önmagában alkalmas a fenti minősítés megállapítására. Kétségtelen tény, hogy a vádlott korábban életvitelszerűen követte el vagyon elleni bűncselekményeit, a korábbi ügyében (II-III. Kerületi Bíróság 3.B.III.745/2009/17. szám) szintén üzletszerű elkövetési mód miatt marasztalták el. Ebben az ügyben az elkövetés időpontjai 2005. augusztus 23-tól 2005. október 06-ig terjedő időszakra estek. Ezeknek a cselekményeknek az évekkel korábbi elkövetése a jelenleg eljárás tárgyát képező ügyben - az ügyészi állásfoglalással szemben - az üzletszerűség megállapítása során nem vehető figyelembe. Ennek ellenére a vádlott terhére megállapított elkövetési magatartás alapján a minősítő körülmény fennállása alappal nem vonható kétségbe.

A cselekmény minősítését támadó védelmi érvelés tehát megalapozatlan.

Úgyszintén minden alapot nélkülözött a bizonyítási indítvány elutasításának sérelmezése. A harmadfokú bíróság maradéktalanul osztotta az elsőfokú

bíróságnak ezzel összefüggésben kifejtett érveit. Megjegyzi az ítélőtábla, hogy a harmadfokú eljárásban a bizonyítás lefolytatására egyébként sincs törvényes lehetőség.

A kifejtettek alapján a harmadfokú bíróság a Be. 398. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a magánokirat-hamisítás vétsége tekintetében a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és e bűncselekmény miatt indult büntető eljárás megszüntetését mellőzte. Ugyancsak mellőzte az elsőfokú ítéletnek a magánokirat-hamisítás vétségében való bűnösséget megállapító rendelkezését is.

Egyebekben a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 397. §-ában írtak szerint helybenhagyta.

Az ítélet ellen a további fellebbezés lehetőségét az eljárási törvény kizárja.

Budapest, 2015. év január hó 28. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.

a tanács elnöke

Dr. Halász Etelka s.k.

előadó bíró

Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.

bíró

A Fővárosi Törvényszék 23.Bf.VI-VII.5525/2014/21. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 3.Bhar.405/2014/5. számú ítélete folytán 2015. január 28. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2015. év január hó 28. napján

**Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke**

A kiadmány hitelül:

